

Bognár Cecil előadása az emberismeret tudomá- nyáról

Szűk lett a központi egyetem
aulája a szabadegyetemi elő-
adások számára

(A Délmagyarország munkatársától)
Rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult
meg csütörtökön délután dr. Bog-
nár Cecil egyetemi tanár előadása
iránt, amely az egyetembarátok sza-
badegyetemi előadássorozatában el-
hangzott. Előjáróban legyen szabad
megemlíteni, hogy az aula egyre in-
kább szűknek bizonyul a szabadegye-
temi előadások számára, oly nagy mér-
teken nő az érdeklődés ezek iránt a
valóban ismeretterjesztő és kulturális
színterű előadások iránt. A közön-
ség nagyrésze az ajtóban, sőt a fo-
lyosán állva hallgatta végig dr. Bog-
nár professzor fejtegetéseit az em-
berismeret tudományáról és művésze-
téről. Sokan nem szánták rá magukat
az előadás meghallgatásának erre a
kényelmetlen módjára és hazamentek.
Azt javasolnánk az egyetembarátok
egyesülete kitűnő vezetőiségének, hogy
a szabadegyetemi előadásokat a jövő-
ben ne az aulában, hanem az auditó-
rium maximumban rendezzék meg, te-
kintettel az egyre növekvő érdeklő-
désre és az aula elégtelen befogadó
képeségére.

Az előadás minden tekintetben igar-
szolta az iránta megnyilvánult érde-
klődés jogosultságát. Dr. Bognár
Cecil, az emberi lélek nagy ismerője
lebilincselő modorban és élvezetes
előadásban ismertette az emberi lé-
lek rejtelmeinek feltárására irányuló
kutatásokat. Bevezetésként arra mu-
tatott rá, hogy már az ókorban azt
mondotta egy kiváló gondolkodó, hogy
sok rejtelmes és csodálatos dolog van
a világon, de legesodálatosabb az em-
ber. Minden időben nagy érdeklődés-
sel kutatták az emberi lélek rejtel-
meit s iparkodtak modort találni arra,
hogy megismerhessék az egyes embe-
rek jellemét, cselekedeteinek rugóit.
Az előadó ezután azt fejtegette, hogy
az ember valóban rejtelmes lény, ér-
telmével kiküzdte a természet és vi-
lágmindenség titkait, sokszor viszont
nem tud eligazodni a mindennapi élet
legegyszerűbb dolgaiban. A nagysze-
rű erények mellett néha mennyi go-
noszságot találunk...

Dr. Bognár Cecil ezután a régi
lélektan módszereiről beszélt és kimu-
tatta, hogy ezzel nem sok eredményt
tudtak elérni, mert inkább csak elsi-
gített lelki jelenségeket vizsgáltak. A
jellemnek azonban bonyodalmas szer-
kezete van. A jellem egyéni, minden
mozdulatunkban, gondolatunkban meg-
mutatkozik jellemünk sajátos, egyéni
volta. Emellett mindenkiben különös,
egymásnak ellentmondó tulajdonságo-
kat is találunk. Eppen ezért csínján
kell bánni a jellem átalakítására irá-
nyuló nevelési kísérletekkel. Gyakran
a nem óvatos beavatkozás a jellem
másik részében idéz elő káros hatást.
A jellem egyes vonásait ugyanis nem
lehet egymástól függetlenül megvál-
toztatni.

Az előadó utalt ezután azokra a
tudományos kísérletekre, amelyek so-
rán egyes tudósok néhány típust állí-
tottak fel azzal a magyarázattal, hogy
íme, ilyen tulajdonságokat, cselekedet-
eket várhatunk az ilyen típusu embe-
rektől. Ismertette néhány ilyen jel-
lemtypust; a kifelé élő és befelé, ön-
magába mélyedő típust. Az egyik ba-
rátságos, emberszerű, társaságked-
velő lény, van benne bizonyos erőszá-
kosság, jó szervező erő, szeret meg-
nyilatkozni. A másik inkább passzív,
visszavonult, csöndes és elmélkedő
ember, mintegy szigetelő-vonal mögött
él az emberek között. A professzor rá-
mutatott arra is, hogy a külső milyen

összefüggésben van a jellem kialaku-
lásával, majd ismertette Kretsch-
mer megállapításait.

Dr. Bognár Cecil azzal fejezte
be nagyérdeklődésű előadását, hogy a
tudomány szabályszerű összefüggése-
ket keres, de vannak olyanok, akik
intuícióval pillantanak bele az emberi
lélekbe, ezek nagyszerű emberismeret-
tel vannak megáldva. Ez már nem tu-
domány, hanem művészet. A nagy írók

és festők emberábrázolása ehhez a
művészethez tartozik, nemkülönben a
nagy színészeké is. Az emberi lélek-
nek is meg vannak a maga szigorú
törvényei. Csak az tud bánni az em-
berekkel, aki ismeri ezeket a törvé-
nyeket.

Az előadást nagy tetszés kísérte.
Dr. Halasy-Nagy József profesz-
zor, az ülés elnöke meleg szavakkal
köszönte meg.

Nagy sikerrel folytatják a gyűjtést a főiskolások a fronton harcoló katonák részére

Vasárnap »füsttelen napot« rendeznek Szeged utcáin és
szórakozóhelyein a Turul bajtársak

(A Délmagyarország munkatár-
sától) A szegedi tanárképző főisko-
lások Botond Bajtársi Egyesületé-
nek a főiskola Boldogasszony-su-
gárúti épületében lévő helyiségé-
ben mindig élénk élet folyik, né-
hány nap óta azonban még inkább
megelevenedett a sürgés-forgás az
alagsoron elhelyezett helyiségben.
Itt rendezték be ugyanis a főiskolák
ifjak gyűjtőközpontjukat. Amint
azt a Délmagyarország is hirdette,
a Botond-bajtársak gyűjtést indí-
tott a harcra felkészült katonák
részére. Ebből a gyűjtésből befolyó
adományokat gyűjtik itt össze, rendszerezik,
csomagolják a lelkes főiskolások fiúk és
leányok.

Meglátogattuk a derék főiskolá-
sokat „munkahelyükön”. Mert az
egyesületi helyiség, amely más al-
kalmakkor a bajtársak szórakozá-
sát szolgálja, most valóságos munka-
teremmé alakult át. Egy nagy asz-
talnál az adományok jegyzékbeve-
telét végzi néhány főiskolások fiatal-
ember és kisasszony, a többi aszta-
lok pedig már tele vannak az ed-
dig összegyűjtött adományokkal.

— A Botond Bajtársi Egyesüle-
tet az a cél vezette a gyűjtés meg-
indításánál — mondja a gyűjtő-
központ vezetője —, hogy bekap-
csolódjék abba a már országossá
vált mozgalomba, amely a fronton
küzdő honvédek megajándékozásá-
ra indult a Vöröskereszt égíse
alatt. Hétfőn mintegy száz főisko-
lások fiú és leány indult el csoporto-
san a városba, hogy adományokat
kérjen Szeged polgárságától fron-
ton küzdő fiai számára. Főleg me-
leg ruhaneműt, élelmiszert, cigaret-
tát, kérünk azokról, akiknek mód-
jukban van adakozni, de bármit el-
fogadunk, aminek otthonuktól el-
szakított véreink odakint a fronton
hasznát tudják venni. Így igyek-
szünk minél több könyvet össze-
gyűjteni, hogy honvédeink a har-
cok szünetében szórakozhassanak
is és szellemük ápolásával is fog-
lalkozhassanak. Pénzadományt nem
fogadhatunk el, legfeljebb olyan
formában, hogy a felajánlott pénz-
összeget nyomban dohányneműt
vásároljunk.

15.000 cigaretta és 500 könyv

Szétnevezve az asztalokon a leg-
különbözőbb ajándékokat találjuk.
Három nap alatt mintegy 15.000 da-
rab cigarettát, több kiló dohánnyt,
500 kötet könyvet, rengeteg folyó-
iratot, meleg téli ruhadarabokat,
kötött sapkákat, amelyek kiválóan

alkalmasak az acélsisak alá, kesz-
tyűket, sálakat, fülvédőket, zseb-
kendőket, meleg alsót stb. gyűj-
töttek össze az egyes csoportok.
Sokan gyapjúfonalat adtak, ebből
éppen most kötik a főiskola szor-
gos leányhallgatói az érmelegető-
ket, meg a térdmelegetőket a szege-
di kerékpáros honvédek számára.
Élelmiszeradomány is akad a gaz-
dag „gyűjtőteményben”, persze főleg
olyan tésztaemű, amelyet a meg-
romlás veszélye nélkül tudnak szál-
lítani. Vannak aztán olyan adomá-
nyok is, amelyekből csak néhány
darab gyűjtött még össze, de amelyek
éppen ezért bizonyára nagyon ka-
pósak lesznek majd a honvédek kö-
zött. Így például van itt zsebkész,
pipa, levélpapír, fényképezéshez
filmtékercs, cigarettaszifka és
egyéb, katonaszer számára hasz-
nos dolog.

Dicséret és panasz

Erdekes tapasztalatokról beszél-
nek a derék főiskolások, amint gyűj-
tőközpontjukról meglepő beszámolnak
a gyűjtőközpontnak aznap munkájuk
eredményéről.

— Szerint a városban általában szí-
vesen fogadnak bennünket és örömmel
ajánlják fel adományait az embe-
rek — meséli a gyűjtők —, azt ta-
pasztaltuk azonban, hogy a szegényebb
sorsú, egyszerű emberek szívesebben
és sokkal többet adnak, mint azok,
akiknek módjukban lenne megerősít-
és nélkül adni. Nem egy módosabb
háznál egyenesen elutasítottak ben-
nünket, vagy valamiféle kifogással ki-
tértek az adakozás elől.

— Az ilyen helyeken az is előfor-
dult, hogy ügynököknek néztek ben-
nünket — panaszzalják a derék ifjak —
és szóba sem álltak velünk.

Az ilyen elbánás természetesen
rosszul esik ezeknek a lelkes leányok-
nak és fiatalembereknek, hiszen telje-
sen önzetlenül, hazafias felbuzdulás-
ból, éppen most, az alapvizsgák és
szakvizsgák táján idejük és munka-
erejük feláldozásával vállalkoztak a
gyűjtés nem könnyű feladatára. Sem-
miképpen sem helyénvaló tehát velük
szemben az ilyen méltánytalan visel-
kedés.

Még az a szerencse, hogy az ilyen
esetek elég szörvénnyel fordulnak
elő és vannak a gyűjtésnek örömei,
amelyek kitartást és buzdítást adnak
a további munkához. Jóleső meleg-
séggel említi például Babarczy
Antal 50 százalékos hadirokkant, piaci
árus nevét, aki szegény ember letére
eddig a legnagyobb adományt ajánlot-
ta fel: 15 pengő értékű cigarettát vá-
sárolt a honvédeknek.

»Füsttelen nap«

A gyűjtés tehát jó úton halad
és egyre kiszélesedik. A jövőhét kö-
zepén járják még a várost a fő-
iskolai hallgatók akik maguk kez-

deményezték az akciót és egyelőre
maguk is végzik, a héten azonban
bekapcsolják a munkába a Szent
Imre polgári iskola cserkészcsapa-
tát is. A cserkészek szedik össze
azokat a felajánlott ajándéktárgya-
kat, amelyeket a gyűjtők nem tud-
tak magukkal vinni. Vasárnap pe-
dig a Turul Szövetség valamennyi
bajtársi egyesülete bekapcsolódik
az akcióba és Szeged utcáin ciga-
retet gyűjtenek a frontkatonák ré-
szére. Este a szórakozóhelyeket,
színházat, mozikat, kávéházakat,
vendéglőket keresik fel gyűjtődo-
bozzal a kezükben a bajtársi egye-
sületek tagjai és pár darab cigarettát
kérnek azok számára, akik oda-
kint a hideg téli állásokban nehe-
zebben juthatnak hozzá. Más városok-
ban más sikerrel megrendezett úgy-
nevezett „füsttelen nap” lesz ez a
a gyűjtők remélik, hogy nálunk is
ugyanolyan sikerrel végződik, mint
egyebütt.

Fogadja tehát mindenki megér-
téssel, szeretettel a nemes cél érde-
kében fáradozó főiskolások diákokát
és jószívvel ajánlja fel adományát
az érettség harcoló honvédek szá-
mára. Akikhez pedig véletlenül nem
jutnak el az adománygyűjtők, azok
keressék fel a Botond Bajtársi
Egyesület hivatalos helyiségét a
főiskola Boldogasszony-sugárút 6.
szám alatti épületének alagsorában
és jelentsek be, vagy vigyék el ma-
guk adományukat.

(Sz.)

Harc a tuberkulózis ellen

A magyarságot leginkább pusztító
betegségek közül a legelső, a magyar
népszaporodást korlátozó okok közül
pedig nem a legutolsó helyen áll a
gümőkór. Ez a pusztító népbetegség,
mely a háború előtti Nagymagyaror-
szágon évente 70.000, a trianoni or-
szágban évente átlag 20.000, majd egy-
re csökkenően 1940-ben tizenötözfél-
ezer magyar időelőtti halálát okozta,
a megnagyobbodott haza számára ez
időszereint évi 20.000 főnyi vérveszté-
séget jelent. Ez a szörnyű érvágás
melyen át szünet nélkül folyik el a
nemzet életeréje, cselekvésre kényszeri-
tette a kormányzatot, de a társadal-
mat is.

A gümőkór ismeretesen fertőző be-
tegség, mely főként emberről ember-
re terjed. A fertőzés ellen tehát vé-
dekezni lehet és kell. Tekintettel azon-
ban arra, hogy hazánk jelen terüle-
tén mintegy 100.000-re tehető azoknak
a honfitársainknak száma, akik fer-
tőző gümőkórban szenvednek, akik en-
nek ellenére munkájukat ellátják, az
egészségesekkel együtt élnek, együtt
dolgoznak, nyilvánvaló, hogy a fertő-
zés elkerülésére az egyéni védekezés,
ha szükséges is, nem teljesen elegen-
dő. Ezért adta ki törvényhozasunk az
1940. évi VI. tc.-et, melynek többek
között az a fő célja, hogy a gümőkór
elleni védekezésben mindenki segítsé-
gére legyen. Azért, hogy a törvényes
és az egyéni védekezés szabályaival
mindenki tisztában legyen, tartja a
Tuberkulózis Elleni Országos Szövet-
ség évente az úgynevezett Tuberkuló-
zis Hetet, melynek folyamán az or-
szág minden egyes községében és vá-
rosában szakemberek tartanak elő-
adást mindnyájunk okulására és
egészségünk megvédésére. Az idei
országos tuberkulózis hét február 15-
én kezdődik és 22-ig tart. A tuberku-
lózis hét szegedi előadásainak helyét
és időpontját legközelebbi számunk-
ban közöljük.